

ΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟ ΤΟΥ ΜΟΝΟΤΟΝΙΚΟΥ

[[ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ]]

10

Μέ τον αϊφνίδιο, αντισυνταγματικό τρόπο πού έπιβλήθηκε μεταμεσονύχτια τό μονοτονικό, κανείς δέν θέλησε νά συνειδητοποιήσει, οὔτε ό άπληροφόρητος 'Υπουργός τότε Παιδείας, πώς δημιουργήθηκε μέ τήν συνέργια 30 βουλευτών, τής πενιχρότερης πού γίνεται μειοψηφίας τής Βουλής τών 'Ελλήνων, ένας νέος γλωσσικός διχασμός του Λαού μας.

Τότε δημοσιεύτηκε καί ή ακόλουθη Διακήρυξη 'Ελλήνων Συγγραφέων:

«Πιστεύαμε πώς ή πράξη τής Πολιτείας μέ τήν όποία, πριν λίγα χρόνια, αναγνώρησε τήν δημοτική ως τήν μοναδική γλώσσα του 'Εθνους μας σήμερα, θά λύτρωνε τόν λαό μας από τήν μάστιγα ενός, πολιτικοποιημένου μάλιστα, γλωσσικού ζητήματος καί θά ήταν ή άπαρχή μιās βαθύτερης μελέτης καί γνώσης τής γλώσσας, μιās συνειδητότερης χρήσης καί γραφής τών λέξεων της.

'Αντί γι' αυτό, μέ λύπη μας είδαμε νά δημιουργείται τεχνητά, άμέσως, ένα νεόμορφο γλωσσικό πρόβλημα, τό πρόβλημα του τονισμού τών λέξεων στον γραπτό λόγο καί μαζί μ' αυτό, νά συζητείται κιόλας τό θέμα τής γραφής τών λέξεων από μερικούς — δηλαδή ή πλήρης εξάρθρωση τής έλληνικής γλώσσας. Κι εκείνοι πού δημιούργησαν τό πρόβλημα αυτό, φρόντισαν νά τό πολιτικοποιήσουν, χωρίς ν' αντιλαμβάνονται ότι, αναθέτοντας στην Πολιτεία πάλι τήν λύση του, ανελάμβαναν άπέναντι στό 'Εθνος βαρύτατη ευθύνη. Κι έτσι έχουμε νέα κλωσσική έμπλοκή στην 'Ελλάδα.

'Επαιδή όμως:

1. Οί λέξεις, όπως μās τίς παρέδωσαν οί πατέρες του Δημοτικισμού γράφονται έτσι επί 2000 τώρα χρόνια, έχοντας κρυσταλλώσει παράδοση, αξιοσέβαστη, ακόμη κι από τους ξένους.

2. τό πῶς γράφονται οἱ λέξεις εἶναι πάντοτε ἀρμοδιότητα ἀποκλειστική τῶν συγγραφέων ἑνός τόπου καί ποτέ ἄλλων παραγόντων τῆς ζωῆς·

3. τό κύριο χρέος μας σήμερα εἶναι νά μάθουν νά μιλοῦν καί νά γράφουν οἱ "Ἕλληνες σωστά τήν παραδομένη δημοτική·

4. οἱ ἀπλοποιήσεις τῆς γλώσσας μας τά τελευταῖα χρόνια περιόρισαν στό ἐλάχιστο τίς δυσκολίες τινισμού τῶν λέξεῶν τῆς,

διακηρύσσουμε ὅτι:

δέν δεχόμαστε ὅποιαδήποτε ἀλλαγὴ στήν γραφή τῶν λέξεων τῆς γλάσσας μας καί θά συνεχίσουμε νά γράφουμε καί νά τυπώνουμε τά βιβλία μας μέ σέβας πρὸς τήν σωντανή γλωσσική παράδοση καί τήν πλήρη μορφή τῶν λέξεων, ὅπως μᾶς δίδαξαν οἱ πατέρες τοῦ δημοτικισμού καί οἱ μεγάλοι ΝεοἝλληνες συγγραφεῖς.

Οἱ συγγραφεῖς

Νίκος Ἀθανασιάδης, Τάσος Ἀθανασιάδης, Ἐφη Αἰλιανοῦ, Ὁρέστης Ἀλεξάκης, Κώστας Ἀσημακόπουλος, Τάκης Βαρβιτσιώτης, Ὀλγα Βότση, Νικηφόρος Βρεττάκος, Πέτρος Γλέζος, Μαργαρίτα Δαλμάτη, Διαλεχτή Ζευγώλη-Γλέζου, Λιλή Ζωφραζφου, Νανά Ἡσαΐα, Ἰουλία Πετρίδη, Πάνος Καραβίας, Ἀντρέας Καραντώνης, Ζωή Καρέλλη, Γρηγόρης Κασιμάτης, Τάσος Κόρφης,, Γιωργῆς Κότσιρας, Β. Κωνσταντῖνος, Χριστόφορος Λιοντάκης, Ν. Κ. Λούρος, Χρήστος Μαλεβίτσης, Γ. Μανουσάκης. Ε. Ν. Μόσχος, Δημήτρης Μυράτ, Ἑλλη Νεζερίτη, Θεόδ. Ξύδης, Θ. Παπαθανασόπουλος, Ση. Παπακωνσταντίνου, Λένα Παπαῖ, Π. Β. Πάσχος,, Γ. Πατριαρχέας, Ν. Γ. Πεντζίκης, Ε. Ν. Πλατῆς, Ἀλέξης Σολομός, Τατιάνα Σταύρου, Γεωργία Ταρσούλη, Φώφη Τρέζου, Ἰωάννα Τσάτσου, Κώστας Ε. Τσιρόπουλος, Θ. Δ. Φραγκόπουλος, Νίκος Φωκάς, Παναγιώτης Φωτέας, Ἐρρίκος Χατζηανέστης, Ντίνος Χριστιανόπουλος.

Τό Μανιφέστο αὐτό, πού προκάλεσε ὀργή, ὕβρεις καί συκοφαντήσεις-λιβελλογραφήματα τῶν ὀψίμων μονοτονιστῶν, ἀκολούθησαν πλήθος γνώμες ἐξεχόντων ἀνθρώπων τοῦ πνευματικοῦ μας πολιτισμοῦ – καί μόνο αὐτά θά ἀναχαίτιζαν μιάν ἀναίσθητη, μέ ἐθνική συνείδηση Κυβέρνηση καί θά τήν ἔφερναν σέ αὐτό-ἐπίγνεση ὥστε, τουλάχιστο νά θέσει σέ εὐρύτατη λαϊκή συζήτηση τό θέμα καί νά μὴν ἐπιμείνει στήν αὐταρχική ἐπιβολή τοῦ μονοτονικοῦ.

Ἄδης Ὀδυσσεῆς Ἐλύτης ἐδήλωσε

« Έγώ είμαι υπέρ του παλαιού συστήματος, έναντίον του μονοτονικού και υπέρ της διδασκαλίας των Αρχαίων Έλληνικών. Είναι η βάση για να ξέρεις την έτοιμολογία των λέξεων. Η σημερινή κακοποίηση της γλώσσας μέ ενοχλεί και αισθητικά. Θέλω να δώ γαμμένο «καφενείο» κι άς μήν τό προφέρουμε τό «ν». Τώρα, όλες οι λέξεις έχουν μιά τρύπα».

Ο Νικηφόρος Βρεττάκος υπογράμμισε

« Υπερτιμήθηκε ή άποψη ότι διευκολύνει τους μαθητές, κάτι πού, ίσως, είναι αντιπαιδαγωγικό. Υπάρχει, άλλεστε και μιά παράδοση πού εκφράζει την άποψη μεγάλων παιδαγωγικών, οι όποιοι ίπιμένουν ότι τό παιδί πρέπει να κοπιάζει για να γίνει άνθρωπος ικανός, ώστε στη ζωή του ν' αντιμετωπίσει όλες τις αντιξοότητες. Υποστηρίχτηκε, επίσης, υπέρ του μονοτονικού και ή άποψη ότι διευκολύνονται οι τυπογράφοι και οι οι στοιχειοθέτες, γενικά και ότι οι εκδόσεις, πάλι γενικά, γίνονται οικονομικότερες.

Παραγνωρίστηκαν, όμως οι λόγιοι πού επέβαλαν στους Άλεξανδρινούς χρόνους, την καθιέρωση των τόνων, οι όποιοι ισχύουν και σήμερα. Πολλές φορές, τά γραπτά μου δέν διαβάζονται σωστά όταν τυπώνονται στό μονοτονικό. Άς ελπίσουμε ότι θα επανεξεταστεί μελλοντικά τό θέμα κι ότι θα επικρατήσουν σωφρονέστερες άπόψεις».

Ο Κορηήλιος Καστοριάδης έτόνισε:

«Τώρα για τό μονοτονικό. Άν δέν θέλετε κύριοι του Ύπουργείου να κάνετε φωνητική όρθογραφία, τότε πρέπει ν' αφήσετε τους τόνους και τά πνεύματα γιατί αυτοί πού τους βάλανε ξέρανε τί κάνανε. Δέν υπήρχαν στά άραχία έλληνικά γιατί άπλούστατα υπήρχαν μέσα στις ίδιες τις λέξεις. Αυτοί, οι Κριαράς και οι άλλοι (...) πού έκαναν αυτές τις μεταρρυθμίσεις – αυτό παρακαλώ να γραφτεί στις έφημερίδες – δέν ξέρουν τί είναι γλώσσα. Δέν ξέρουν αυτό πού γνώριζε ή κόρη μου στά τρία της χρόνια. Μάθαινε μιά γλώσσα. Ένα μάγμα, ένα πλέγμα, όπου οι λέξεις παράγονται οι μέν από τις δέ, όπου οι σημασίες γλιστράνε από τή μιά στην άλλη, είναι μιά όργανική ένότητα από την όποία δέν μπορείς να βγάλεις και να κολλήσεις πράγματα, δυνάμει μιās ψευτοκυβέρνησης, καθισμένος σ' ένα γραφείο στό ύπουργείο Παιδείας. Η κατάργηση των τόνων και των πνευμάτων είναι ή κατάργηση της όρθογραφίας, πού είναι τελικά ή καταστροφή της συνέχειας. Ηδη τά παιδιά δέν μπορούν να καταλάβουν Καβάφη, Σεφέρη, Έλύτη γιατί αυτοί είναι γεμάτοι από τόν πλούτο των

ἀρχαίων ἑλληνικῶν. Δηλαδή πᾶμε νά καταστρέψουμε ὅ,τι κτίσαμε πρὶν λίγα χρόνια; Αὐτή εἶναι ἡ δραματική μοῖρα τοῦ σύγχρονου ἑλληνισμοῦ.

Ἀκολούθησαν διαμαρτυρίες, δημόσιες συζητήσεις, προσφυγές. Ἡ Κυβέρνηση ἔμεινε ἀσυγκίνητη, πιστεύοντας πῶς ἀπό χρόνο σέ χρόνο θά κέρδιζε, μέ καταναγκασμό, τρομοκράτηση, διαδόσεις πῶς δέν ὑπαρchoν πιά γραφομηχανές πολυτονικές, οὔτε τυπογράφοι πολυτονιστές, πῶς τό Κράτος δέν ἀγοράζει τάχα βιβλία πολυτονικά, πῶς θά ἐπιβαλλόταν τελικά τό μονοτονικό. Ἐρωτοῦμε ὁμως: μπορεῖ μιᾶ ἐξαναγκαστική πρακτική 8 χρόνων νά ἀνατρέψει παράδοση πρακτικῆς πολλῶν αἰῶνων; Ἄς μᾶς ἀπαντήσουν οἱ ὑπεύθυνοι.

Πάντως, καί τά παιδιά μας, στά δίσεχτα αὐτά χρόνια, δέν ἔμαθαν καλύτερα τήν γλώσσα μας, ἐπειδή καταργήθηκαν τόνοι καί πνεύματα, καί τά γραπτά τους, κατά γενική ὁμολογία, κάθε χρόνο εἶναι καί πιό ἀξιοθρήνητα, πειστήρια γλωσσικῆς διάλυσης. Ἡ πλειονότητα τῶν συνειδητῶν συγγραφέων μας ἐξακολουθεῖ νά γράφει πολυτονικά – καί τῶν νέων συγγραφέων μας ἐπίσης, ὄχι μόνο τῶν παλιότερων, – σπουδαῖα περιοδικά καί διαπρεπεῖς ἐκδοτικοί Οἴκοι ἐξακολουθοῦν νά χρησιμοποιοῦν τό πολυτονικό καί ὁ Λαός ἐπιμένει. Ἐρεῖ ἐθνική ἐπιμονή, ἀξιοθαύμαστη ἀντίσταση στήν καταστροφή.

11

Σημπεραίνουμε:

1. Ἡ ἐπιβολή οὗ μονοτονικοῦ ὑπῆρξε α) ἄκαιρη, β) αὐθαίρετη γ) αὐταρχική, δ) αἰφνίδια, ε) ἀντισυνταγματική, στ) δέν ἔγινε ἀπό τόν Λαό μας, καί κυρίως ἀπό τοὺς εἰδικά ἐνδιαφερόμενους, ἀποδεκτῆ. Πρόκειται, λοιπόν, γιά ἓνα ἀληθινό Σκάνδαλο πανεθνικῆς σημασίας.

2. Ἡ «Νέα Δημοκρατεία» ΔΕΝ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΕ νά ἐφαρμόσει τό μονοτονικό. Ὁ σημερινός Πρωθυπουργός κ. Κωνσταντῖνος Μητσοτάκης ἀντιστάθηκε προσωπικά στήν ἐσπευσμένη, καταστροφική ἐκείνη πράξη καί διέταξε τήν ἀποχώρηση ὄλων τῶν βουλευτῶν τῆς τότε Ἀξιοματικῆς Ἀντιπολίτευσης ἀπό τήν μεταμεσονύχτια συνεδρίαση τῆς Βουλῆς. Ἐπομένως, οὔτε τό Κόμμα, οὔτε ὁ Πρωθυπουργός, οὔτε οἱ Ἵπουργοί του, οὔτε οἱ βουλευτές του ἔχουν ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΔΕΣΜΕΥΣΗ καί ὑποχρέωση νά ἐφαρμόσουν καί νά ἐπιμείνουν στό μονοτονικό. Δέν συνέπραξαν, ΑΝΤΙΣΤΑΘΗΚΑΝ στήν χάλκευση τοῦ Σκανδάλου αὐτοῦ.

Ζητούμε

1. *Νά διατάξει ή Κυβέρνηση καί νά αρχίσει ό άξιότιμος κ. Υπουργός Παιδείας σέ συνεργασία μέ τήν κ. Υπουργό Πολιτισμού, τήν έπανασυζήτηση περί μονοτονικού. Τήν άνοιχτή, δημοκρατική καί άφοβη συζήτηση καί νά κληθούν σ' αυτό τόν άντιαυταρχικό διάλογο όλοι οί άρμόδιοι: ή Άκαδημία Άθηνών, τά Πανεπιστήμια, τά Σωματεία Λογοτεχνών.*

2. *Νά έπιστρέψει άμέσως ή Κυβέρνηση ώστε όλοι οί κρατικοί λειτουργοί καί τών τριών Έξουσιών τής Δημοκρατίας νά μπορούν, άν κρίνουν, έλεύθερα νά γράφουν πολυτονικά, χωρίς φόβο καί όποιαδήποτε πείση.*

3. *Νά τεθούν τά συμπεράσματα τών συζητήσεων αυτών, άν όχι στην άμεση κρίση, όπως θά άρμοζε, τών Έλλήνων μέ σαφές δημοψηφισμα, στην Έθνική Άντιπροσωπεία καί σέ ειδική συνεδρίαση έγκαιρα καί πλήρως προετοιμασμένη ώστε εκείνη νά άποφασίσει έλεύθερα, υπεύθυνα, έλληνικά.*

Άθήνα, Σεπτεμβριος 1991

ΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟ ΤΟΥ ΜΟΝΟΤΟΝΙΚΟΥ

Ευθύνη

Φύλλα μάχης 1

Άθήνα Σεπτέμβριος 1991